

Felajdonos: „Frmas” S. A. bejegyz. és Tszb.
Bihar Psoc. 1798-1938

Felolós kiadó:
Gaz. PASZTOR EDENE

Alapította: PASZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810-1938. Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

DALADIER szerda esti rádióbeszédében bejelentette, hogy a francia birodalom egyetlen talpalattnyi földet sem ad át

Páris, márc. 30. Daladier francia miniszterelnök szerda este 3/48-kor mondotta el a párisi rádióban nagy érdeklődéssel várt beszédét. A beszédet az összes francia adókon kívül az angol, amerikai és délamerikai rádióállomások is közvetítették és azt angol, német, olasz és arab nyelvre is lefordították.

Daladier határozott és nyugodt hangon beszélt. Beszédének főbb kijelentései a következők voltak:

Franciaország el van szánva arra, hogy megvédi ideológiáját és jogait. Franciaország sohasem volt ilyen egységes, erős és elszánt. Franciaország reméli, hogy a békét még meg lehet menteni a franciák gyűlölik a háborút, de ha az országot háboruba kényszerítik, ha nem lesz más választás, mint a szegény, vagy a háború, akkor egy emberként fog küzdeni és megvédi függetlenségét.

Daladier ezután kijelentette, hogy azért kért teljhatalmat, mert most tenni és nem beszélni kell. Franciaország főereje hadseregében rejlik. A francia eszmeiség alapvető bázisa: sohasem áldozzanak fel embereket és sohasem hajtsák rabigába. Nem fogadjuk el azt a gondolatot, hogy nemzet és nemzet között erőbeli különbség lehet.

Az olasz-francia viszonyról szólva Daladier kijelentette, hogy nem felel meg a tényeknek, hogy Olaszország valaha is felvetette volna Tunisz, Dzsi buti és a Suez-csatorna igénylését.

Nyilvánosságra fogjuk hozni az olasz kormány december 17-i levelét, amelyben erről szó sem volt. Abesszinia meghódítása után Olaszországnak új utakra van szüksége, de elfogadhatatlan az, hogy minden

hódítás új jogokat is adjon. Véleményem nyílt volt és most megismétlem:

mi egyetlen talpalattnyi földet nem adunk át és egyetlen jogunkat sem adjuk fel.

Franciaország aláírta a szerződést és mindenkor kész annak szellemében lojálisan — együttműködni.

Daladier ezután hangoztatta, hogy a tuniszi olaszok és muzulmánok a legnagyobb jogokat élvezik.

A német-francia viszonyról szólva a francia miniszterelnök kijelentette, hogy a müncheni egyezményről és a francia-német barátsági szerző-

déssel aláírt közeledésre súlyos csapást mért Csehország bekebelezése.

Évek óta beszélnek nekünk a népek „önrendelkezési jogáról”, „jogos igényekről” s most aztán végre az „életéről”, amely nem más, mint a hódító törekvések magva. Ilyen körülmények között, hogyne lenne Európa riadóállapotban? Nincs aki ne tudná, hogy a háború valamennyi nemzet számára katasztrófát jelent.

Beszéde végén Daladier csatlakozásra szólította fel a szabadságukhoz ragaszkodó nemzeteket, majd az angol-francia barátság tántoríthatatlanságát hangoztatta.

Szombaton indul Londonba Beck lengyel külügyminiszter

London, márc. 30. A Daily Telegraph szerint

valószínű, hogy Németország újabb akcióra készül.

Az angol lap utal a Deutsche Diplomatische Korrespondenzenek, a külügyminisztérium félhivatalos lapjának, „Utolsó figyelmeztetés Lengyelországhoz” című cikkére. Ebben a cikkben a német külügyminisztérium félhivatalos lapja kilátásba helyezi, hogy

súlyos következményekkel járhat Európa jövőbeni harmónikus élete szempontjából, ha Lengyelország továbbra is ellenséges magatartást fog tanúsítani német kisebbségeivel szemben,

bár Németország békés kapcsolatot akar fenntartani Lengyelországgal.

A német félhivatalos cikke a lengyel sajtóban nagy felháborodást keltett. A lengyel lapok pártállás nélkül elítélik a német félhivatalos támadó

hangját.

Beck szombaton indul el Londonba.

Beck és Halifax első találkozására kedden kerül sor. — Mint Londonból jelentik,

Anglia hajlandó határozott segélynyújtási ígéretet tenni Lengyelországnak, amelynek

Egész Spanyolország a nemzetiek kezén

Burgos, márc. 30. A nemzeti haderő jelentése szerint az andaluziai fronton a nemzetiek 60 ezer foglyot ejtettek. Madrid körül 10 ezer a foglyok száma. A spanyol nemzeti repülőterekre 44 köztársasági repülő szállt le és megadta magát. A nemzeti haderő nagymennyiségű hadiszert zsákmányolt.

Oran, márc. 30. Miaja tábornok, Madrid volt védője, tegnap egy hárommotoros repülőgépen Oranba érkezett, ahol már több magasrangú spanyol tiszt várta. Az újságírók előtt csak ennyit mondott: — „Min-

katonai részleteit Beck fogja részletesen megtárgyalni Londonban.

A News Chronicle úgy értesül, hogy a német kormány London után berlini látogatásra akarja meghívni Beck lengyel külügyminisztert.

Tovább folytatják a szlovák magyar tárgyalásokat

Pozsony, márc. 30. A kárpát aljai magyar-szlovák határ megállapítására vonatkozó tárgyalásokra a szlovák bizottság Budapestre érkezett.

Hitler április elsején nagy beszédet mond

Április 20-án nagy ünnepségek lesznek Hitler 50-ik születésnapján

Berlin, márc. 30. Itteni politikai körökben úgy tudják, hogy április 20-ig, amikor Hitler 50-ik születésnapját ünnepli, szünet áll be a német politikai tevékenységben. Ezen a napon igen nagy ünnepségek lesznek.

Április 1-én Hitler vízrebocsátja a 35 ezer tonnás „Tirpitz admirális” nevű hajót és ez alkalommal nagy beszédet mond. Ezután háromhavi üdülésre visszavonul Berchtesgadenbe.

Göring nem tér vissza április 15. előtt Berlinbe, ugyszintén Göbbels sem. Ribbentropp is külföldre utazik.

Göring és felesége április 4-én Rómába utazik.

dennek vége”. — A szerdai nap folyamán 25 köztársasági repülőgép szállt le Oranban.

Madridi jelentés szerint, a spanyol köztársaság volt városai egymásután hódolnak be Franconak. Almeria és Ciudad után, Albaceta, Murcia és Guadalajara után, Valencia is megadta magát. Burgosból azt jelentik, hogy szerda délután egész Spanyolország Franco kezére került. Valencia megadását Cassade ezredes jelentette be rádióan.

Cartagena egyelőre még a köztársaságiak kezén van.

Márton Áron, Erdély római katolikus püspöke letette az esküt Őfelsége kezeihez

Bukarest, márc. 29. Márton Áron, Erdély új római katolikus püspöke, kedden délelőtt Őfelsége II. Károly király kezeibe letette a főpásztori esküt.

Erdély római katolikus híveinek új főpásztora eskütételénél Őfelségén II. Károly királyon kívül jelen volt Calinescu miniszterelnök, Zigre Miklós dr. kultuszminiszter és Mocsonyi Antal gróf fővadászmester.

Miután Zigre dr. kultuszminiszter felolvasta Márton Áron kinevezéséről szóló okiratot, az új püspök „Veni oreator” szavakkal kezdődő imát mondott, majd Őfelségéért külön fohászkodott. Ezután a következő szavakkal fordult Őfelségéhez, II. Károly királyhoz:

— Felség! Mély alázattal és alattvalói hódolattal jelentem meg ma Felséged előtt, hogy amielőtt a gyulafehérvári római katolikus egyházmegye jogszerinti vezetését átveszem, Felséged kezeibe letegyek az előírt hűség esküt. Felséged kegyes engedélyével az eskütétel hivatalos aktusát egyúttal ünnepélyes alkalomnak is tekintem arra, hogy Felséged előtt hivem hódolatát is bemutassam s igénytelen személyemre nézve Felséged legmagasabb utasítását átvegyem. Egyházmegyémmé népe a királyhűség és királytisztelet hagyományában nevelődött. Az eszmék, amelyeket szent vallása eléje állított és élelmezélete, melyet a világról, életről, annak jelentőségéről és értelméről nevelése és megfigyelései alapján magának alkotott, megtanított arra, hogy az életnek az igazságos törvények adnak szilárd keretet s ezért a király személyében, aki a jog és igazságosság legfőbb letéteményese, életének és érdekeinek leghivatottabb őré, Isten után legfőbb urát látja és tisztelje. Az eszmék és érdekek kiméletlen harca, ami hatalmába kerítette a közéletet, megrontotta az emberek egymásközöli viszonyát. Ennek következtében főként a nép sokat szenvedett, lelken a nyugtalanság, bizonytalanság érzése vetett erőt. Felséged, országának népeinek javát tartván szem előtt elhatározta, hogy a lelkeket megszabadítja a rájuk nehezedő aggodalomtól s népei számára új korszakot teremti: a jog és igazság, a béke és a rend korszakát. Krisztus országának, amelynek egyik szerény munkása vagyok én is, ugyanezek az alapelvei és ugyanez a célja. Kötelességemnek ismerem tehát, hogy ezeknek az igazságoknak érvényesítéséért tehetségem szerint dolgozzam. Jól tudom, hogy az állam hatalmas gépezetében jelentéktelen tényező, Felséged nagyszabású tervei számára jelentéktelen erő vagyok, de jelentéktelen erőmet is szívvel, lélekkel ajánlom fel a Felséged ál-

tal hirdetett munka, az igazság és béke, egyetértés és szeretet krisztusi örök ígének becsületes szolgálatában. Híveim hódolatát Felséged előtt bemutatva, alázattal kérem uralkodói támogatását egyházmegyémmé, híveim és igénytelen személyem számára. A mindenható Isten áldja meg Felségedet, hogy nemes szándékait tudja valóra váltani, a kormányzás súlyos feladatait szerencsés befejezéshez juttatni, hogy számos éven át töretlen erővel uralkodjék és hogy szíve hő vágyát: a ségedet, Éljen a Király! Éljen a Felséges Uralkodóház!

Őfelsége II. Károly király válaszában szívélyes szavakkal biztosította Márton Áron püspököt és egyházmegyéje híveit jóindulatáról és magas támogatásáról.

Ezután került sor az eskütételre.

Az eskütétel ünnepélyes szertartása után Márton Áron Erdély római katolikus híveinek új főpásztora elhagyta a királyi palotát és kíséretének társaságában a Pitar Mos uchaza felvirágoztatását megtudja valósítani. Az Ur ajándékainak bősége árasssa el Felcai zárdába ment.

Megcsonkított holttestet sodort partra a víz

Dorohói, márc. 30. A város közelében fekvő Manolase községnél a Volovat nevű folyó vize, borzalmasan megcsonkított férfi holttestét vetette partra. A már oszlásnak indult holttest végtagjai hiányzanak, ezenkívül pedig a test

számos helyén éles tárkytól származó sebhelyek látszanak. A hatóságok fellelőzése szerint, borzalmas módon végrehajtott bűntényről van szó. Az áldozatot előbb agyonlőhették, majd pedig megcsonkították. A vizsgálat megindult.

Zavartalanul folyik az utlevelek kiállítása

Bucuresti, márc. 30. A fővárosi utlevélhivatal közli, hogy az országból való kiutazáshoz semmilyen speciális láttamozást nem szükséges beszerezni az utlevelekre. Érvényes utleveleket minden korlátozás nélkül tovább is használni lehet.

Ugyanakkor közli az utlevélhivatal azt is, hogy új utlevelek kiállításához az eddigi utlevél-iratokon kívül semmilyen más különleges irat nem szükséges.

A mezőtelegdi kommunista pör epilogusa a hadbíróság előtt

(Kolozsvár.) A Tribuna tudósítása. A kolozsvári hadbíróság a Rozvány Jenő-féle kommunista per epilogusával foglalkozott. A vádlottak, Albert Ferenc, Davidovits Andor és Fülöp János kommunista szervezkedés miatt kerültek a bíróság elé.

Nevezettek 1930-ban három kommunista sejtet alapítottak. A sejteket a „Traczenko”, — „Szamuelli” és „Sztalin” nevről nevezték el. E köré három sejt köré csoportosultak az ország északi vidékeinek az összes kommunistái és jelentékeny propagandát fejtettek ki. 1931-ben a képviselőválasztások során jelöltet állítottak és számos gyűlést tartottak.

Májusban Telegden akartak gyűlést tartani, a hatóságok pedig megakadályozták a gyűlés megtartását. Roz-

vány Jenő, a párt jelöltje, és a gyűlés szónoka azonban nem vette tekintetbe a hatóságok ellenzését s megtartotta a gyűlést. Összetűzés támadt a hallgatóság és a csendőrség között és a verekedés során Pop Augustin csendőrnagyot is bántalmazták. A tegnapi tárgyalást nem lehetett megtartani, a védők kérték a bevonult tanúk elővezetését. A hadbíróság a tárgyalást májusra halasztotta.

Hudson Helsinkibe érkezett

Helsinki, márc. 30. Hudson angol kereskedelmi államtitkár Moszkvából jövet Helsinkibe érkezett, az angol kereskedelmi kapcsolatok kimélyítése céljából. Hudson kijelentette az újságírók kérdésére,

17

szelvény

amely összegyűjtve feljogosít 1939 március—április hónapban tartandó húsvéti ajándékkakciónkban való részvételre.

hogy meg van elégedve moszkvai tárgyalásainak eredményével.

Vitos volt lengyel miniszterelnök hazatért a száműzetésből

Varsó, márc. 30. Vitos volt lengyel miniszterelnök, aki 8 évig száműzetésben élt Csehszlovákiában, visszatért hazájába. Vitos Pilsudski uralomra kerülése előtt, 1926-ban volt Lengyelország miniszterelnöke.

A Magyar Népközösség tordai szervezkedése

Kolozsvár, márc. 30. Dr. gróf Bánffy Miklós, a Népközösség elnöke, a Front igazgatóságának tagja, gróf Teleki Ádámmal, a Népközösség elnöki és a NUF legfőbb tanácsának tagjával a szervezést ellenőrző utjuk során március 24-én Tordára érkeztek, ahol felkelesték dr. Gál Miklós volt képviselőt, az unitárius egyház főgondnokát, az ismert magyar vezető férfit. Dr. Gál Miklós készséggel elvállalta a tordamegyei szervezést és rövidesen előterjeszti munkatársainak a névsorát. Tordáról dr. Szász Pálhoz, az EGE elnökéhez gáltói otthonába látogattak el. Aznap délután Gyulafehérvárra vették utjukat, ahol Papp Danila királyi helytartó és dr. Roșca Péter vezértitkár uraknál tetek látogatást. Ez alkalommal a marosi tartományhoz tartozó magyarság különféle időszerű kérdéseiről folytattak megbeszéléseket. Este Márton Áron római katolikus püspök vendégszeretettel élvezték. — Másnap Brassó felé indulva utbaejtették Nagyszebenben. — Brassóban Szabó Bénnel, dr. Szele Bélával és Kacsó Sándorral léptek érintkezésbe. Szabó Béni, aki Brassó magyarságának közbizalmát elvezi, vállalta a szervezés munkáját és ez alkalommal az ottani magyarság különböző kérdéseit ismertette.

Makulatura

nységpepír nagy tételben is kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. sz.

O, az az átkozott demokrácia!

Emberek és emberi gesztusok egy demokrata állam életéből

Amerikai „csodák”, melyeknek ma már nemcsak kuriózumszerű, hanem mélyebb jelentőségük van

Newyorkból írják: Amerika ma már nem a korlátlan lehetőségek hazája. Nem az ígért földje. Az ujonnan induló self-made men-ek előtt hatalmas trösztök védőbástyája toronyosítja el az érvényesülés egykor legendásan könnyű útját. Sok a szegényember. Statisztikusak szerint a nemzet egyharmada nem keres annyit, amennyiből megélhetne.

De még mindig, még ma is vannak meghatározó és lélekbi- zsergető dolgok, amelyek a régi nagy amerikai tradíciók emlékei.

A „Sportsmanship” szellem.

A fair play és az a szellem, amit az amerikai és az angol sportsmanship-nek nevez, talán az egyetlen Anglia kivételével sehol sem produkál olyan eredményeket, mint ebben a hatalmas országban.

Roosevelt elnök édesanyja írja fiáról szóló emlékezéseiben, hogy tízéves korában egy este gyereklóversenyt játszott a kis Franklinnal. Hogy, hogy nem, Roosevelt-mama nyert.

— Jobb lovad van, anya, — mondta Franklin borusan. — Add nekem, úgy én is tudok nyerni.

Franklin megkapta a lovat. Új parti kezdődött. De ezt is édesanyja nyerte.

A kisfiú nem bírta elviselni ezt a „szégyent”. Sirva fakadt. Édesanyja pedig ezzel küldte szobájába:

— Addig nem fogok veled ismét játszani, amíg nem tudod elviselni sportemberhez illően és vidáman a vereségedet....

Franklin Delano Roosevelt-en fogott az anyai tanítás. Ké- vés ember van még Amerikában is, aki olyan „sportsman- like” tudja elviselni a kőzetet és az élet sorsfordulatait, mint az Egyesült Államok elnöke.

Newyorkban nincs többé tüdővész.

Newyork város az elmúlt évek során, mióta La Guardia a polgármester, igen sokat tett a népjólétért. Ezerszámra épített lakásokat munkanélkü- liek számára, akik soha ilyen emberien nem laktak azelőtt, még akkor sem, amikor dolgoztak. Van még sok nyomor- negyed. De legalább egy dol- log nincsen: tüdővész. Mert Amerikában már használják a tüdőbaj elleni szérumot,

amely megállítja a bajt. Ez a kezelés nyolcvan dollárba kerül kezelt betegenként. — Nyolcvan dollár sok pénz. De Newyorkban ezt a város fize- ti. Meri a tüdőbeteg szérum- kezelést mindenki, aki rászor- ul, ingyen kaphatja a városi kórházakban...

Az „elvetemültek” iskolája.

Egy elemi iskolában jártam, künn az első Avenue egyik szegény negyedében, tehát nem egy ugynevezett „minta- iskolában”.

És nem a mintaosztályt láto- gattam meg, hanem az „elvetemültek” osztályát, azokét, akiket az otthoni környezet, az elhanyagolt nevelés, vala- mi egészségügyi fogyatékoság „rossz tanulókká” predesztinált. Itt „opportunity class”-

nak hívják, olyan osztálynak, amely „alkalmat” ad a rossz tanulóknak, hogy megjavuljon. Elképeszteti az az igyekezet, amivel ezek a rongyosnadrá- gu, de patyolattiszta ingű, ar- cu és kezű kis lurkók versen- genek egymással, a jótanuló- ságért. Igaz, hogy semmiféle hivatalos tanterv nincs. Mind- egyik maga választja meg a napi munkát. Hat-nyolc, tíz- éves gyerekek közül mind- egyik a hét elején közli a tani- tóval, számtannal, földrajzzal, nyelvtannal, természetrajzzal, vagy rajzolóással akar-e foglal- kozni. A tanító nem kényszeri- ti őket más munkára, mint amit maguk választanak. Házi feladat nincs. De a hét végére mindegyik kétszeresen elvégzi a vállalt anyagot.

Egy másik iskolában sport-

klub alakult. A rendőrség új metódusa, hogy a kis csavar- gókat nem az utcán igyekszik elfogni, hanem rászoktatni va- lami kellemes, becsületes szó- rakozásra. Van egy rendőr- egyesület, amelynek neve Po- lice Athletic League, kezdő- betűi: PAL, vagyis pajtás. Ez a liga szervezi az ifjúsági sport klubokat az iskolában. Csak az volt a baj, hogy nem vol- tak tornaszerek, bokszkesz- tyűk. Az egyik gyerek édes- anyja megírta ezt egy híres menedzsernek. A menedzser elmondta egy híres áruház igazgatójának. Az áruház más nap harminc pár gyerek- bokszkesztyűt, öt futball-lab- dát, tornaszereket szállított az iskolába. Ingyen. Megkezdő- dött a munka. Kiderült, hogy az iskolák futballcsapata ki- tűnő. A menedzser gondolt egyet. Ezeket a gyerekeket be- kellene mutatni a hatalmas Madison Square Gardenben. Micsoda pénz lehetne ebből az ifjúsági sportcélokra. Igen ám, de a „Garden” bérössze- ge 3500 dollár egy estére. Ez sok pénz. A menedzser, kinek van fantáziája, elment egy mil- liomos barátjához. Félóra mul- va zsebében volt a 3500 dollá- ros csekk.

És most Newyork külvá- rosaiban unatkozva járnak a rendőrök, nincs vásott, vad lurkók csapata a kövezelen. Készülnek a nagy bemutatóra.

Hamutartó, tányér és leveskanál...

Egy papucstérj izgalmas válópöre a törvényszék előtt

(Nagyvárad.) A törvényszék tegnap M. J. válóperét tár- gyalta. A tisztviselő válópere kissé kéri a válóperek hatal- mas tömegéből, mert a kere- setet a férj ihidította és abban fenntartás nélkül elismeri, — hogy ugyszólván

a papucsferjek mintaképe volt,

de végül mégis megunta a csa- ládi hadiállapotot, melynek so- rán minden esetben az ass- szony volt a győztes fél.

M. J. a múlt év tavaszán is- merkedett meg feleségével, — egy jómodu iparos csinos, kar- csu lányával. A menyasszony az esküvő napjáig a jámbor, engedelmes és csendes leányzó ritka példán, volt és szerete- tének minden jelével elhalmoz- ta férjét, aki maga is nőies külsejű, vékony dongáju em- ber. Az esküvő, majd pedig a mézeshetek után azonban

a fiatalasszony maga tartása hirtelen megváltozott.

Házsártos, zsarnoki hajlamu asszony lett belőle és legfőbb elfoglaltsága abban merült ki, hogy férjének parancsolgatott. Először is megtiltotta neki a dohányzást. Ez súlyos megpró- báltatás volt a férj számára, — de a családi béke érdekében kapitulált. Az engedelmesség azonban csak parázs volt a tűz- re, mert az asszony — leg-

alább is a válókereset szerint — minden alkalmat megraga- dott, hogy zsarnoki hajlamait kiélje, végül pedig arra is rá- szokott, hogy

a férjét bántalmazta.

M. J. nem mert szembeszáll- ni felesége haragjával és hó- napokon át csendesen tűrte a mindennapos családi viharok kitörését.

Ez a családi háború a múlt hónapban már annyira elfa- jult, hogy a jámbor férj is meg- elégette a házi örömeit és elköltözött a közös lakásból s csak a válókereset révén adott életjelt magáról. Kérésében a férj elpanaszolta, hogy telje- sen lehetetlenné vált az ass- szonnyal való együttélés és így az ő hibájából kérte a válás ki- mondását. Megemlítette töb- bek között, hogy házasságuk utolsó heteiben az asszony már nem is keresett okot a veszekedésre, hanem egysze- rűen

hozzáágta a kezéigébe ke- rülő tárgyakat.

hamutartót, tányért és leveses kanalat, néha pedig még su- lyosabb tárgyakat is.

A törvényszék tegnap tar- tott tárgyalást a kereset ügyé- ben. A férj megismételte pa- naszait és több tanut jelentett be, akik szomszédságukban laktak és gyakran fültanui voltak a házsártos asszony ki-

téréseinek. Egyes tanuk vi- szont

a férj sérüléseit is látták

és tudomásuk van arról, hogy felesége minden komoly ok nélkül hangos családi botrá- nyokat rendezett. Az ass- szony nem jelent meg szemé- lyesen a tárgyaláson, helyette ügyvédje szólalt fel és bejelen- tette, hogy visszautasítja a férj vádjait. Ugyancsak tanu- kat jelentett be, akik igazolni hivatottak, hogy a férj volt a veszekedések kezdeményezője és az asszony csak védekezés- ből ragadtatta el magát tette- lességre

A törvényszék elrendel- te mindkét fél tanuinak beidéze- sét és a tárgyalás folytatását a jövő hónapra halasztotta.

24 óra alatt

KÖTÜNK KÖNYVEI

Pásztor Ede cé- könyvkötészetében

1 milliárd 679 millió lejmel nagyobb az idei költségvetés összege a tavalyinál

Uj katonai taxák, hadfelszerelési adó a sorsjegy-nyereményeknél, különböző fogyasztási taxák hozzák be az új többletet

Röviden már jelentettük, hogy Mititá Constantinescu pénzügyminiszter a Nemzeti Ujjászűlés Frontjának legfelsőbb tanácsának ülésén részletes beszámolót adott az 1939—1942. évi költségvetésről és bejelentette, hogy az adókat 20 százalékos emeléssel átírják.

A pénzügyminiszter expozéjának érdekesebb részletei a következők:

A költségvetés végösszege

Az 1939—1940. évi globális költségvetés végösszege 32 milliárd 229 millió lei, 1 milliárd 679 millió lejmel több, mint a mostani költségvetés. A rendes költségvetésben a többlet 3 milliárd 17 millió lei,

ez az összeg csaknem teljes egészében a hadsereg szükségleteire lesz fordítva.

Az adminisztrációs kiadásoknál a többlet mindössze 0,9 százalék, mert sehol sem emeltük az adminisztrációs kiadásokat, csak ahol elengedhetetlenül szükség volt rá.

Az adóemelések

Az új adminisztrációs költségek fedezésére nem kérünk új megterhelést az adózóktól, — csakis nemzetvédelmi célokra. A 2 milliárd 126 milliónyi többletből azonban

csak 1 milliárd 15 millió lejt teremtnék elő új adókból, a többit más uton.

Az 1 milliárd 15 millió lejt a következő eszközökkel teremtik elő:

a) a kereskedelmi, ipari, professzionális és szuprakvóta adók 20 százalékos emelésével történő átírása — csak a közvetlen (kivetéses alapon történő) adóknál. Ezt maguk az adózók kérték.

b) az ingó-vagyon és névre szóló részvények utáni kvóta 2 százalékos emelésével, a C. és D. listájú forgalmi adó kvótájának, a számlabélyeg illeték és az ingatlan átruházási proporcionális adó emelésével.

A nemzetvédelmi alap

A nemzetvédelmi alaphoz — amelynek különálló költségvetése van — az előző évhez képest az emelés 2 milliárd lei

Ezt a következőkből teremtnék elő:

a) új adókból és adóemelésekből 1 milliárd 810 millió lei értékben.

b) A lisztfogyasztási taxából — 10 millió lei.

c) az autonómpénztár többletéből 100 millió lei.

Az új adók a következők:

a) új katonai taxák, amit a felmentett katonakötelesek fizetnek.

b) az 5 év alatt ki nem váltott szelvényeket és osztalékokat, valamint a 30 év alatt nem igényelt értékpapírokat az állam javára fogjuk bekebelezni.

c) külön 10 százalékos hadfelszerelési adót vetünk ki — a meglévő kivül — a sorsjegy nyereményekre, továbbá külön

2 százalékos kvótát az üz-

Vaida rendkívüli megelégedését fejezte ki a német-román szerződés fölött

A királyi tanácsos szerint más országok Románia iránti megbecsülését növeli a szerződés

Mult számunkban röviden közöltük már Vaida Voevod Alexandru királyi tanácsos beszédét. A fővárosi lapok nyomán a következőkben szó szerint közöljük a beszéd érdekesebb kitételeit:

— Uram. Szó volt a román-német gazdasági egyezményről.

Én földműves vagyok és legtöbben Önök közül is — közvetve, vagy közvetlenül — érdekelve vannak a földműveléssel kapcsolatosan. Ha a földműves jó adófizető lehet, ha vásárlóképes, az ország virágzik, a költségvetés biztosítva van és az összes társadalmi osztályok jó helyzetbe kerülnek. Nem az én hivatásom, hogy itt részletezésbe merüljek.

De 20 esztendő óta látom, hogy hogyan változtak egyik hónapról a másik hónapra, — egyik évről a másikra gazdasági rendszereink.

Végül is eljött, amit úgy nevezünk, hogy „Deutsche Gründlichkeit”. Ezért megkezdtek a tárgyalásokat és hónapokig tárgyaltak, mert a német ért egy dologhoz: „jó árú adók, de jó árú akarok kapni.”

Ugyanakkor azonban hasznunk lesz ebből a többi államokkal való kapcsolatainkban is. Mert csak a mi munka készségünkötől függ és nincs másra szükség, minthogy sokat és jól termeljünk és akkor mi fogunk vásárolni a többi

államok is. Akkor a legjobb gazdasági szövetségeseink lesznek és minden nagy állam becsülni és értékelni fog bennünket.

Uram, van egy földalatti mozzgalom, amely látom, hogyan rágja ennek a szerencsétlen dunamenti Európának a gyökerét. Kirágta Csehszlovákiában, rágja Budapesten és rágja nálunk is. Ennek a sötét akciónak a szempontjából bármit is csinálnánk, nem tetszene, mert a közvetítők elvesztik azt a hasznát, amire eddig szert tettek.

Ha ez a szerződés úgy volna, hogy mi az állam területéből 5 százalékot adjunk és ez

5.000 százalékkal lenne megfizetve, akkor sem tetszene, mert jó ország volt Románia és sokan meg tudtak gazdagodni, de a mieink, a mi szegény fiaink alig jutottak hozzá, hogy gyakorlatot kezdjenek, hogy azután később elfoglalják az őket megillető helyeket, nem úgy, mint akik jönnek és mindig csak áskálódnak és rombolnak.

Bizom ennek a népnek a bölcsességében, mert a Capsa és a Corso végeredményben is nagyon kis helyiségek, úgy számra, mint minőségre nézve, hogy ezek megzavarhatnák az egész ország lakosságának az ügyét.

A fogfájás rosszabb a bombánál, mondja a kínai fővezér felesége

Hongkongból jelentik: A kínai fővezér felesége a napokan olyan rettenetes fogfájástól szenvedett, hogy repülőgépre kellett ülnie, mert Csang-Kingben a jelenlegi főhadiszálláson nincs megbízható fogorvos. A repülőgépen több mint ezer kilométert tett meg, hogy Hong-Kongba érkezzen. Több száz kilométeres olyan szakasz felett repült el, amelyet a japán csapatok tartanak megszállva.

Amikor a marsall felesége megérkezett Hong-Kongba és

fogorvos enyhítette a fájdalmát, nyilatkozott az ujságíróknak, akiknek kijelentette, hogy egy cseppet sem törődött a japánokkal és egyáltalán nem félt azok bombáitól, mert mindennél sokkal kibírhatatlanabb a fogfájás.

Selejtes kreppapír tekercsenként szállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

szes közvetlen adókra, kivéve a fizetéseket, nyugdíjakat és a lakásadót.

d) felemelik a petróleumtermékek belső fogyasztási taxáit — az italmérési engedély — az italmérési engedélyek taxáit és a kontingentált cikkek forgalmi adó taxáit.

Az inflációs politika ellen

A pénzügyminiszter fejtegetései során hangsúlyozta, hogy ahhoz, hogy az állam pénzügyei rendben legyenek, szükséges, hogy biztosítsák a magángazdálkodás zavartalanosságát. E cél érdekében a magántőke gyarapodását támogatni fogjuk — a hitelintézeteket és bankokat segíteni fogjuk, a belső tőkepiacot meg fogjuk szervezni és védeni.

Végül hangsúlyozta a miniszter, hogy a nemzeti valutát meg fogja védeni és ellene van az inflációs politikának.

Az Atlanti Oceánnal és a Csendes Oceánnal akar katonai kapcsolatot a szovjet

Katonai szervezetek az Északi-Jegestenger partján -- Leningrád a világ legnagyobb erődtítménye

Leningrad, márc. 30. A lennyel „Transcont” sajtóiroda jelenti a Semnalul-nak: Az Északi és a Jeges tenger partjain a Szovjet speciális katonai szervezetet szándékszik felállítani és egyidejűleg hatalmas hadi ipari vállalatok felállítását tervezik. A Szovjet északon úgy katonai, mint gazdasági tekintetben igen sokat tett már, Leningrádot és Kronstadtot jelentékeny erődkké alakították át. Az erődtítményekkel ellátott terület és a munkálatok után ítélve ezeket „a világ legnagyobb erődtítményeinek” lehet tekinteni. A finn öbölben tengerparti erődket épít a Szovjet. Ezenkívül a szovjet-tengerpart más része in is erődtítmény építésekre kerül sor.

Amíg azonban a katonai terénzetü híreket nagy titoktartással kezelik, széles körben beszélnek Északoroszország gazdasági ujjáépítéséről. 1938-ban elektromosították Kola-félszigetét, amely nagy stratégiai jelentőséggel bír a Szovjet szempontjából. A félsziget mélyén gazdag ásványtelepek vannak, amelyeket kizárólag a szovjet hadsereg és a hadi repülés céljaira használnak fel. A Murmánski villamosüzem már csaknem készen van és most kezdik meg a második elektromos üzem építését az Omega-tó partján, Po vieniet községben.

Most kezdtek hozzá az új a

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor és belfájalmáknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

„Néwa 3” villamos üzem pítéséhez, négy kilométer távolságra Kandalaksa várostól. A „Néwa 3”-at föld alatt építik 70 méter mélységben. A turbinákat működésbe hozó víz 2.7 kilométer hosszú földalatti vezetéken folyik keresztül. Az építkezésnél 9000 munkást foglalkoztatnak, 400 mérnök és mester ügyel fel a munkálatokra. A munkát Niedviedier mérnök vezeti, aki Oroszország határait is villamosította.

A Szovjet északi vidékeinek militarizálása, valamint a hadi ipar ujjáépítésének három célja van:

1. Murmánskban állandó hadászati bázist akarnak felállítani, amelyik lehetővé teszi a Szovjet számára, hogy szükség

esetén felhatolhasson az Atlanti Óceánra.

2. Állandó kapcsolatot teremteni Közép-Oroszország északi tartományai és a Csendes Óceán között, amely kap-

csolat nem függ Távol-Kelettől és a szibériai vasutvonalaktól.

3. Állandó légi közlekedés teremtése: Leningrád—Murmansk—Amerika között az

Borzalmasan megcsontított női holttest egy Jasi melletti erdőben

Jasi, márc. 30. Tegnap reggel egy csoport munkás Breazu erdőben az egyik bokorban egy fiatal, szép leány borzalmasan megcsontított holttestére bukkant.

A munkások értesítették a hatóságokat, akik kiszálltak a helyszínre. A leánynál semmiféle igazoló iratot nem találtak a ruházatából ítélve azonban az áldozat jobb társadalmi osztályhoz tartozó nő lehet. A vizsgálat feltevése szerint a lányt egy fiatalemberekből álló csoport támadhatta meg. A fiatalemberek vissza akartak élni a leány védtelenségével, mikor azonban nem érték el a kert erőszakhoz folyamodtak.

Megállapították, hogy a környéken idegen kirándulók jártak, akik az egyik éjszakai lakásban nagy mulatást rendeztek. A mulatóból autójukkal, néhány perccel a rendőrség megjelenése előtt hajtottak el.

Lehetséges, hogy a gyilkosságot jó társaságból való fiatal emberek követték el, de nincs kizárva, hogy mindenre el-

szánt élőhus kereskedők a gyilkosság tettesei.

A jasi rendőrség 24 órai nyomozás után megállapította az áldozat kilétét, aki Carolina Carol 24 éves elvált asszony. A fiatal asszony férje erdőmérnök és nemrégiben váltak el. A meggyilkolt fiatal asz-

szonynak lasiban lakott egy huga — akivel együtt látták az utóbbi időben — a gyilkosság felfedezése után azonban nem találtak rá. A rendőrség már eddig több letartóztatást eszközölt. Örízetbe vették a mulató alkalmazottait és több soffort is.

Rendelet törvénnyel rendezi a kormány az állampolgárság nélküli nyugdíjasok ügyét

Bukarest, márc. 30. Kedden a Front magyar igazgatósági és tanácsstagjai közel két órási kihallgatáson voltak Dragomir Silviu kisebbségi miniszternél, akivel a magyarság több fontos kérdéséről tárgyaltak. A kisebbségi miniszter örömmel közölte, hogy a január 17-i

egyezmény egyes pontjai perfectuálást nyertek azáltal, — hogy az április 1-i életbelépő állami költségvetésbe 20 millió leit vettek fel a romániai magyar felekezeti népiskolák államsegélyére. Póthitel alakjában viszont fedezetet nyer a református és unitárius lelkészek kongruájának aránylagos kiegészítése. — Természetes, hogy mindkét tételből részesedni fog a Királyhágómelléki Református Egyházkerület is. A továbbiak során újból szönyegre került az állampolgársági névjegyzékből kimaradtak és a nyugdíjasok ügye. — Remény van arra, hogy ez a két nagyhorderejű kérdés a január 17-i egyezmény értelmében királyi rendelet törvény útján fog legközelebb megoldást nyerni. — Ezenkívül még igen sok fontos kérdés képezte a megbeszélések tárgyát.

Hatodik közlemény: újabb 50 szerencsés szám

Mint tegnapi számunkban is jeleztük, a nagy érdeklődésre való tekintettel a tervbe vett 500 ajándék felül további 50 ajándék kiosztásával fogjuk viszonozni t. olvasóink hűség ragaszkodását. Egyben közöljük, hogy az ajándékok kiosztását április hó 5-én, szerdán reggel kezdjük meg, vidéki olvasóink részére pedig bizományosaink útján fogjuk a szétosztást eszközölni. Kérünk tehát türelemmel lenni. — Az újabb 50 ajándékot a következő számok kapják:

1 pár női cipő 10638, 4019.
1 pár férfi cipő 309, 6695.
Likőrszervíz 3031, 8698, 5469.

Fésűgarnitúra 3105, 190.

2 doboz főzelékkonzerv 7381 3451, 5923, 7533.

Cigarettaárca 6544, 5501, 3471, 7396.

4 drb. szappan 3086, 1413, 3023, 5686.

2 pár zokni 5454, 8009, 7859, 10837.

2 pár női harisnya 5495, 7844, 2319, 5487, 2310, 8587, 2418.

3 kg. liszt 6559, 9585, 5692, 6524, 3054.

2 kg. zsir 5443, 7704, 3073, 6783, 3095, 7366.

Zseblámpa elemmel 10858, 3443, 2176, 8699, 1408, 7985, 5954

**Friss
TENGHERI
MOSLEK**

kapható

Löblé szeszgyárban

Calea Victoriei 6.

